



Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Verksamhets- och ekonomiplan 2025–2027

Landskapsfullmäktige 7.10.2024



Innehåll

1	Landskapsdirektörens översikt	3
2	Prioriteringar och åtgärder i Österbottens förbunds verksamhet 2025–2027.....	5
2.1	Prioriteringar i landskapsstrategin och den egna verksamheten	5
2.2	Åtgärder inom enheten för regionutveckling.....	7
2.3	Åtgärder inom enheten för Näringsliv, innovation och Finansiering.....	9
2.4	Åtgärder inom enheten för områdesplanering.....	11
2.5	Åtgärder inom enheten för kultur.....	14
2.6	Åtgärder inom samarbetsområdet FÖR intressebevakning och kommunikation	15
2.7	Åtgärder inom samarbetsområdet för interregionalt och internationellt samarbete	17
2.8	Åtgärder inom samarbetsområdet för klimat och cirkulär ekonomi	18
3	Förvaltning och budget.....	20

1 Landskapsdirektörens översikt

År 2025 kommer synbarligen att utvecklas till ett intressant politiskt år där skeenden på Europa-nivå, nationell nivå, regional nivå och kommunal nivå kommer att ha betydelse för också vårt landskaps utveckling. På våren ordnas det första valet där kommunalval och val till välfärdsområdena förrättas samtidigt. Den nuvarande mandatperioden går mot sitt slut under våren och en ny förtroendevald ledning stiger småningom till. Det här kommer att ske under en tid då det finns ett behov av ett starkt platsbaserat ledarskap som tar ett stadigt grepp om regionens utveckling och styr oss in i framtiden.

Under året når regeringen Orpo halvvägs i den nuvarande riksdagens mandatperiod. Regeringsprogrammet för Petteri Orpos regering medför både satsningar och reformer som påverkar regionernas utveckling. Det har särskilt stor betydelse för oss. I Finlands Näringsliv EK:s datafönster över gröna storinvesteringar kan vi konstatera att det planeras verkligt stora investeringar i vårt landskap: vi har tre procent av Finlands befolkning och tre procent av Finlands BNP medan ungefär 9 % av Finlands storinvesteringar riktar sig till våra kuster. Den industripolitik som bereds av regeringen Orpo kan ha en stor betydelse för hur vi får investeringarna att landa i vår region. Politiken för forskning, utveckling och innovationer (FUI) har också en stor betydelse för att styra utvecklingsresurser till vårt landskap. Vår FUI-intensitet är hög, särskilt tack vare energiklustret. Om vi vill behålla vår täthet i landskapsrankingen behöver vi en snabbare resursökning än många andra. Det betyder ett ökat behov av FUI-aktiviteter riktade till huvudstäderna, gräns-regionalt över Kvarnen och också mobilisering av konkurrenskraftiga ansökningar om EU:s forsknings- och utvecklingsmedel.

Regeringen planerar också en reform av statens regionförvaltning. I utkastet till regeringsproposition föreslås att Österbotten har en egen livskraftscentral. Det är viktigt att centralen får tillräckliga resurser och blir en genomslagskraftig helhet. Det är också viktigt att de resurser och jobb som finns i Vasa vid nuvarande regionförvaltningsverk fortsättningsvis finns kvar här. För att möta storinvesteringsvågens behov av tillstånds-, planerings- och domstolsprocesser behöver det finnas tillräckligt med resurser inom alla olika förvaltningar, livskraftscentraler, tillstånds- och tillsynsverk och domstolar. Det som kan utmynnas i en principdiskussion är frågan om framtidens regionutvecklingsuppgifter. I utkastet framskymtar att livskraftscentralernas uppgifter inom regionala utvecklingen kan förstärkas i samband med nästa strukturfondsperiod. Det är viktigt att det är tydligt att landskapen och kommunsektorn har det regionala ansvaret för att leda regionala utvecklingen och att landskapen också i framtiden har rollen som förmedlande organ. Andra centrala lagstiftningsprojekt har att göra med områdesanvändningen, den ekonomiska zonens användning för havsvind, kulturförvaltningen, med mera. För intressebevakningens del kommer det att bli ett intensivt år.

Europainivåns betydelse kommer också att vara i fokus. Sannolikt har vi en nyvald EU-kommission som börjar beta av en ny strategisk agenda för Europeiska unionen de kommande fem åren. Vi har också nyvalda ledamöter i Europaparlamentet som vi måste nå ut till. För Österbottens del handlar det om att hålla sig framme i politikområdena för sammanhållning, forskning, tillväxt och konkurrenskraft samt för transporter. Nätverkandet med EU-beslutsfattare är centralt och det är skäl att överväga nya sätt att förstärka EU-arbetet.



År 2025 och de närmaste åren kommer att medföra många rörliga mål. Då är det viktigt att vi upprätthåller Österbottens förbunds egen styrfart och att vi har en tydlig vision för oss själva, i enlighet med vår verksamhetsstrategi:

Vi på Österbottens förbund är modiga och slagkraftiga utvecklare av livsmiljö, kultur, delaktighet samt näringsliv och ekosystem. Vi är redo att ta oss an samhällsutmaningarna på ett ansvarsfullt och professionellt sätt. Vi arbetar med framsynhet, genom öppenhet och i gott samarbete.

2 Prioriteringar och åtgärder i Österbottens förbunds verksamhet 2025–2027

2.1 PRIORITERINGAR I LANDSKAPSSTRATEGIN OCH DEN EGNA VERKSAMHETEN

Österbottens förbund förverkligar genom sin verksamhet visionen i landskapsöversikten, som godkändes av landskapsfullmäktige 23.5.2022. Enligt visionen, som sträcker sig till år 2050, *bygger vi Österbotten till ett spetsområde för hållbar utveckling med bra livsmiljö, invånarna i centrum och ett blomstrande näringsliv*. I överensstämmelse med Österbottens landskapsprogram 2022–2025 är prioriteringarna i arbetet med regional utveckling 1. Resurssmart samhälle, 2. Digitalisering ger tillväxt, 3. Tillräckligt med kompetent arbetskraft och 4. Alla ska med.

Landskapsstrategin är därmed också vägledande för verksamhets- och ekonomiplanen. Uppföljningen av landskapsstrategin görs i en egen process, som också är central för prioriteringarna i förbundets verksamhet.

Tabell 1. Uppföljningsindikatorer som beskriver regionutvecklingen

	2010	2015	2023 eller senaste uppgift	Mål 2025
Befolkning				
Folkmängd	172 981	176 894	177 602	177 800
Inrikes nettoflyttning	-455	-580	-1 084	-550
Nettoinvandring	745	874	2 754	950
Regionekonomi				
BNP/invånare (€)	35 736 107 % av nivån i hela landet	38 425 97 % av nivån i hela landet	44 715 (2022) 99 % av nivån i hela landet	100 % av nivån i hela landet
Arbetsplatser	78 462	77 291	80 046 (2022)	80 000
Arbetskraft	82 757	84 109	83 495 (2022)	83 600
Arbetslöshetsgrad, SC (%)	6,6	6,9	4,3	4,5
Sysselsättningsgrad, SC (%)	70,9	72,9	79,6	78
Kompetens				
Antalet personer som avlagt examen på högre nivå (andel av de 15 år fyllda, %)	26,8 96,4 % av nivån i hela landet	29,1 97,0 % av nivån i hela landet	32,1 (2022) 96,4 % av nivån i hela landet	98 % av nivån i hela landet
FoU-utgifter (m€)	195,2 2,9 % av bnp	227,4 3,3 % av bnp	307,4 (2022) 3,7 % av bnp	4 % av bnp
Livsmiljö				

	2010	2015	2023 eller senaste uppgift	Mål 2025
Växthusgasutsläpp per invånare (t CO _{2e})	11,9	8,8	7,3 (2022)	minskar
Vindkraftens andel av elproduktionen (%)	0,2	5,8	47,6 (2022)	ökar
Andelen ytvattnen med utmärkt eller god status			Kusten: 44,4 % Sjöarna: 6,5 % Älvarna: 5,2 % (2019)	ökar

För att mera konkret omsätta landskapsstrategin i praktiken har vi identifierat fyra prioriteringar med avseende på den egna verksamhetsstrategin: att vara en effektiv regionutvecklare, en bra arbetsgivare och en kompetent nätverkare, samt att ha en balanserad ekonomi.

Prioriteringar i verksamhetsstrategin	Uppföljning
1. Vi är en effektiv regionutvecklare som är steget före och kan fatta rätt beslut i rätt tid • Vi utvecklar våra system för informationsledning genom att förbättra tillgången till relevant och kvalitativ data • Vi säkerställer att vår beredning och vårt beslutsfattande baserar sig på kunskap och ledning genom information • Vi stärker våra system och processer för framsynskompetens, framförhållning, smart specialisering och strukturuomvandling för att stödja regionutvecklingen	Plan för informationsledning följs upp Plan för framsynskompetens följs upp Planer för åtgärder inom smart specialisering görs upp
2. Vi sköter personalen som vår viktigaste resurs • Vi stöder personalens välmående och långsiktighet i arbetets utförande • Vi har en långsiktig plan för organisationens kompetensförsörjning som stöder genomförandet av våra uppgifter och som möjliggör för oss att ständigt lära oss nytt som är till nytta för Österbotten	Plan för kompetensförsörjning följs upp Upplevd nöjdhet på arbetsplatsen mäts regelbundet (inte varje år) Utvecklingssamtal genomförs med alla
3. Vi utvecklar den egna organisationens och bidrar till våra nätverks samlade kompetens för att möta komplexa samhällsutmaningar • Vi samarbetar flexibelt i interna arbetsgrupper för att skapa en helhetsbild i våra uppgifter: intressebevakning och kommunikation; interregionalt och internationellt samarbete; klimat och cirkulär ekonomi • Med experttjänster förstärker vi genomslagskraften i våra uppgifter • Vi agerar för flernivåpåverkan, lokalt, regionalt, nationellt och internationellt, i vårt arbete att koordinera regionens utveckling	Antal initiativ på minst styrelsenivå som tagits för lokal, regional, nationell eller internationell påverkan Arrangerade samhällsdialoger och övriga evenemang för intressegrupper i anslutning till aktuella teman.



• Vi sammanför olika aktörer för att hantera större helheter och ge ett mervärde för våra medlemskommuner, grannregioner och samarbetspartners	
4. En balanserad ekonomi som grund för samkommunens verksamhet • Mot mandatperiodens slut sträva efter att balansera samkommunens ekonomi • Under planeåren 2026–2027 finansiera underskottet i verksamheten med ungefär lika delar ackumulerat överskott, extern medfinansiering och medlemskommunernas avgifter • Sträva efter att hålla den totala kostnadsutvecklingen under den allmänna i kommunsektorn.	Ekonomiplanen

Verksamhetsstrategins prioriteringar utgör bindande målsättningar för verksamheten gentemot landskapsfullmäktige. I de följande kapitlen redogörs för åtgärder i verksamheterna enhets- och samarbetsområdesvis.

2.2 ÅTGÄRDER INOM ENHETEN FÖR REGIONUTVECKLING

Under året utarbetas två lagstadgade strategiska styrdokument för perioden 2026–2029: Österbottens landskapsstrategi samt Strategin för smart specialisering. Landskapsstrategin består av två delar där den ena delen är mera långsiktig med fokus på 2050 medan själva landskapsprogrammet tar sikte på utvecklingsbehoven fram till 2029. Arbetet har inletts under år 2024 med prognostisering av de långsiktiga utvecklingsmålen som underlag för det fortsatta arbetet med att konkretisera målen inför 2029. Parallellt har under 2024 företagens förväntningar på innovationssystemet kartlagts som en grund för utformningen av Österbottens smart specialiseringsstrategi. Under år 2025 utarbetas och förankras de strategiska prioriteringarna i respektive dokument i ett brett samarbete med kommunerna och olika aktörer i Österbotten. Strategierna ligger färdiga för behandling i landskapets organ under 2025 med beslut i fullmäktige senast våren 2026. Landskapsfullmäktige knyts till den strategiska beredningen genom parlamentariskt samarbete.

Kunskapsbaserad ledning och prognostisering

Att följa och förutse regionutvecklingen samt förändringar i omvärlden och i fråga om kompetensbehoven hör till de viktigaste av landskapsförbundens uppgifter. EU-valet med ett nytt parlament och en ny kommission kommer under 2025 att resultera i nya linjedragningar, som påverkar både Finland och Österbotten. Som en del av arbetet på regional nivå med kunskapsbaserad ledning tar förbundet del av de underlag som används för att regionalpolitiska strategiska riktlinjer både på nationell nivå och inom EU ska kunna formuleras. Förbundet arbetar systematiskt för att identifiera och konkretisera sådana utvecklingshelheter som är viktiga för Österbotten.

Förbundet drar nytta av resultaten av den kunskapsbaserade ledningen och prognostiseringen till exempel när det årligen tar fram en läges- och utvecklingsbild av regionutvecklingen i



Österbotten. Läges- och utvecklingsbilden hänger samman med regionutvecklingsdiskussionerna, som förs under ledning av arbets- och näringsministeriet. Läges- och utvecklingsbilden läggs ut på en ny regional kunskapsplattform. Dit samlas också viktiga strategiska mål och resultaten av framtidsarbetet. I egenskap av regionutvecklingsmyndighet samordnar Österbottens förbund förberedelserna inför läges- och utvecklingsbilden och diskussionerna samt ser till att aktörerna i regionen deltar på bred front i förberedelserna.

De processer för prognostisering och kunskapsbaserad ledning som tagits fram i projektet Kunskapsbaserad och framsynt regionutveckling i Österbotten tillämpas och vidareutvecklas år 2025. Också arbetet med att utveckla den nya regionala kunskapsplattformen fortsätter. På plattformen presenteras läges-, utvecklings- och framtidsbilden av regionutvecklingen i en användarvänlig och lättillgänglig form. Österbottens förbund och de andra landskapsförbunden har kartlagt de regionala arbetskrafts- och kompetensbehoven även i samarbete med nationella aktörer (t.ex. arbets- och näringsministeriet samt Servicecentret för kontinuerligt lärande och sysselsättning Skols). Detta regionala samarbete fortsätter också i framtiden.

Österbottens utbildningsdelegation fortsätter att följa sina inarbetade rutiner och sammanträder tre gånger per år för att ta upp frågor som är viktiga och aktuella för utbildningssektorn i landskapet. År 2024 har delegationen på sina möten behandlat till exempel utmaningarna kring regionala arbetskraftsbehov, statens fleråriga plan för forsknings- och utvecklingsfinansiering samt strategin för smart specialisering i Österbotten. Vidareutveckling av Österbottens innovationsekosystem och FUI-finansieringen är ärenden som kommer att finnas på utbildningsdelegationens dagordning också år 2025.

Delaktighet, likabehandling och jämställdhet

Delaktighet och demokrati är ett viktigt inslag i förbundets arbete. Vi skapar förutsättningar för olika aktörer att delta i utarbetandet av våra strategiska processer och i strategiska utvecklingsprojekt. En målsättning är att göra civilsamhället och speciellt unga mer delaktiga i vårt arbete. Vi ser till att ledamöterna kan delta i beredningen och vidareutvecklingen av landskapsförbundets verksamheter.

Österbottens förbunds delaktighets-, likabehandlings- och jämställdhetsarbete vidareutvecklas för att bli än mer nätverksliknande och öppet genom Österbottens partnerskapsnätverk och Österbottens jämställdhets- och likabehandlingsnätverk, vilka är öppna för alla intresserade.

Österbottens partnerskapsnätverk är Österbottens förbunds öppna samarbetsforum för organisationer, föreningar och andra frivilliga aktörer. Syftet med nätverket är att tillgodose såväl organisationernas behov som deras önskemål om sektorsövergripande samverkan, främja samarbete mellan olika organisationer samt öka organisationernas delaktighet i förbundets verksamhet. Nätverkets verksamhet inleds med planeringen av verksamheten för åren 2024–2025. I slutet av verksamhetsperioden utvärderas nätverkets verksamhet och samtidigt planeras nästa verksamhetsperiod. Nätverket är även med att utse bl.a. Årets föreningsvänliga kommun 2025, som väljs i samarbete med Österbottens Föreningar rf. För priset Årets föreningsvänliga kommun 2025 inrättas en jury, där också utsedda representanter för landskapsstyrelsen vid Österbottens förbund sitter med. Målet är även att ordna Österbottens delaktighetsarena i samarbete med Österbottens Föreningar rf.

Österbottens jämställdhets- och likabehandlingsnätverk fortsätter arbetet med jämställdhets- och likabehandlingsfrågor. Viktiga frågor under verksamhetsperioden är mångfald i arbetsliv



och utbildning samt jämställdhets- och likabehandlingsarbete i Österbottens kommuner och välfärdsområde samt i organisationer och föreningar. År 2025 utses också Årets jämställdhetsföretag i Österbotten i samarbete med näringslivsbolag, företagarföreningar och andra organisationer för näringslivet. Representanter för fackliga organisationer i företag i regionen bjuds in att vara med i en arbetsgrupp för att ta fram ett förslag.

Den regionala planeringen av reformeringen av statens service- och lokalnät inleds i Österbotten i början av år 2025. Regionala och lokala aktörer får vara med i planeringen genom en regional projektgrupp. Finansministeriet tillsätter en regional projektgrupp för Österbotten. Där kommer Österbottens förbund att vara ordförande och medlemmarna att representera statliga aktörer, välfärdsområdet och kommunerna. Österbottens förbund avsätter resurser för samordning och beredning av den regionala planen samt för praktikaliteter kring projektgruppens arbete. De kostnader som detta medför täcks av ett särskilt statsunderstöd, som beviljas Österbottens förbund.

De viktigaste åtgärderna	Uppföljning
• Utarbeta två lagstadgade strategiska styrdokument för perioden 2026–2029: Österbottens landskapsstrategi samt Strategin för smart specialisering • Vidareutveckla den kunskapsbaserade ledningen och prognostiseringen • Vidareutveckla delaktighets-, likabehandlings- och jämställdhetsarbetet	• Landskapsprogrammet: arbetsprocess och översättningar, 10 000 € • Strategin för smart specialisering: arbetsprocess och översättning, 5 000 € • Delaktighet och demokrati, 4 000 € • Utbildningsdelegationen, 2 000 € • Jämställdhets- och likabehandlingsnätverket, 3 000 €

2.3 ÅTGÄRDER INOM ENHETEN FÖR NÄRINGS LIV, INNOVATION OCH FINANSIERING

Enheten för näringsliv, innovation och finansiering (EIRA-enheten) skapades under 2024 enligt landskapsfullmäktiges beslut i juni 2024. Efter förändringar i personalen inledde den nya utvecklings- och näringslivschefen arbetet i april 2024. Enheten verkar i nära samverkan med enheten för regionutveckling. Enheten främjar å sin sida förverkligandet av Österbottens landskapsprogram 2022–2025.

Utveckling av näringsliv och innovationssystem

Näringslivs- och innovationsutvecklingen sker genom ett brett och nära samarbete med utvecklings- och näringslivsorganisationer, näringslivet, kommuner samt utbildnings- och forskningsenheter. Koordinering och en aktiv dialog med aktörerna är av stor vikt samtidigt som Österbottens förbund följer med och deltar i utvecklings-, näringslivs- och innovationsdiskussioner både nationellt och internationellt. Internt sker arbetet i nära samverkan med arbetet kring smart specialisering och regionutveckling.

Strategin för smart specialisering lyfter fram prioriteringar för att skapa tillväxt genom innovation. Inom ramen för landskapsstrategin utgör speciellt digitalisering och grön omställning två horisontella helheter som kräver både snabba och långsiktiga åtgärder. Förbundet arbetar systematiskt med att identifiera och konkretisera sådana utvecklingshelheter som är viktiga för Österbotten.



Under år 2024 görs djupintervjuer med företag inför uppdateringen av strategin för smart specialisering. Resultatet från djupintervjuerna kan användas som viktig information redan under 2025.

Främjande av extern finansiering

Österbottens förbund är förmedlande organ och lediganslår projektfinansiering genom olika ansökningsomgångar. Det finansieringsprogram som förbundet förmedlar är "Ett förnybart och kompetent Finland 2021–2027 EU:s regional- och strukturpolitiska program" (AURA), vari för Österbottens förbunds medel ingår Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF, Fonden för en rättvis omställning (FRO) samt Hållbar stadsutveckling. Därtill förmedlar förbundet nationella medel i form av AKKE (Anslaget för stödjande av hållbar tillväxt och livskraft i regionerna). Nya AKKE-medel erhålls inte för år 2025.

Förbundet fungerar som förmedlande organ för AURA-programmet i enlighet med de krav på förvaltningen som arbets- och näringsministeriet ställer och i ett nära samarbete med landskapen i Västra Finland. Förbundet ansvarar för verksamheten i landskapets samarbetsgrupp (MYR). Dess uppgift är att samordna genomförandet av planer och fullföljandet av avtal som påverkar utvecklingen av regionen och genomförandet av de nationella programmen och de program som medfinansieras av Europeiska unionen. Utgående från tyngdpunkterna i landskapsprogrammet prioriteras och samordnas satsningar av befintliga EU-medel och nationella medel i landskapet genom arbetet i landskapets samarbetsgrupp, dess sekretariat och projekt-idégrupp.

Förbundet deltar i förverkligandet av Interreg Auroraprogrammet via övervaknings- och styrkommitténs arbete samt upprätthåller en verksamhetspunkt för dess sekretariat.

Den projektfinansiering som Österbottens förbund har möjlighet att lediganslå riktas till och bidrar till förverkligandet av landskapsprogrammet och strategin för smart specialisering. Eftersom medlen är begränsade i förhållande till behoven krävs en kraftig prioritering. Förbundet verkar aktivt för att få in projekt som har störst verkningskraft. En kontinuerlig uppföljning och koppling görs till såväl landskapsstrategin som strategin för smart specialisering. Förbundet strävar efter att stärka spridningen av verkningsfullheten från finansierade projekt.

Till följd av prioriteringen har vissa sektorer mer begränsade möjligheter att erhålla finansiering. Förbundet vill därför stärka dialogen med dessa aktörer genom bl.a. tematiska samhällsdialoger.

Förbundet verkar själv aktivt för att erhålla extern projektfinansiering till prioriterade utvecklingshelheter och nätverkar för att främja att förbundet kan ingå i bra konsortier. Samtidigt stärker förbundet också informationen kring potentiella finansieringsalternativ såväl på nationell som internationell nivå till landskapets aktörer samt främjar att landskapets aktörer kopplas ihop med andra aktörer med gemensamma utvecklingsspår som sedan kan kopplas upp till internationella nätverk och höja förädlingsvärdet ytterligare i regionen.

Under 2025 stärker Österbottens förbund intressebevakningen och påverkar aktivt kommande sammanhållningspolitik, programperiod och finansieringsramar både nationellt och internationellt. Europakontoret är en ytterst central intressebevakare för Österbottens förbund, men förbundet kommer att under 2025 även själva närvara i Bryssel mer frekvent.

De viktigaste åtgärderna	Uppföljning
• Utveckla näringslivet och innovationssystemet enligt Österbottens landskapsprogram 2022–2025 och strategin för innovation och tillväxt i Österbotten 2022–2025: Smart specialisering • Genomföra strukturfonds- och Interregprogrammen och uppgiften som förmedlande organ för Europeiska unionens regional- och strukturpolitiska program, inkl. landskapets samarbetsgrupp och dess sekretariat • Stärka uppföljningen och kommunikationen av genomslagskraften av projekten • Delta aktivt i uppdateringsarbetet av landskapsprogrammet och strategin för smart specialisering och under 2025 redan ta tillvara signalerna från uppdateringsarbetet av strategierna • Föra proaktiv projektverksamhet och aktiv dialog med aktörer speciellt centrala inom landskapsprogrammet, strategin för smart specialisering och utveckling • Stärka dialogen även med sektorer som inte är direkt prioriterade i strategin för smart specialisering • Stärka nätverkandet med långsiktigt mål att främja utveckling, extern finansiering och byggandet av konsortier • Stärka intressebevakningen inför nästa programperiod • Stöda verksamheten vid verksamhetspunkten för Interreg Auroraprogrammets sekretariat	• Kontinuerlig uppföljning av vilka tyngdpunkter som främjas via projekt • Måluppfyllelse för AURA- och AKKE-finansiering (antal ansökningar, beviljad finansiering, antal utlysningar, info-tillfällen, projekttidémöten, landskapets samarbetsgrupps och dess sekretariats möten) • Framtagande av uppföljningsmaterial gällande genomslagskraft och kommunikation (3 000 €) • Samhällsdialoger (8 000 €) • Event / nätverkande under Energy Week (2 500 €) • Måluppfyllelse i förbundets egna projekt • Antal andra möten och behandlade ärenden

2.4 ÅTGÄRDER INOM ENHETEN FÖR OMRÅDEPLANERING

Enligt 19 § i markanvändnings- och bygglagen ska landskapsförbunden sköta planeringen på landskapsnivå och havsplaneringen. Enligt 17 § i lagen om utveckling av regionerna och genomförande av Europeiska unionens regional- och strukturpolitik ska landskapsförbunden främja tillgänglighet samt svara för ledningen av samarbetet i fråga om landskapets trafiksystemplanering.

Landskapsplanläggning

Ett av de främsta instrumenten för att skapa förutsättningar för en hållbar region- och samhällsstruktur är en landskapsplan. Österbottens landskapsplan 2040 trädde i kraft i september 2020. Landskapsstyrelsen vid Österbottens förbund beslutade hösten 2020 att påbörja uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2050, en strategisk plan, där de riksomfattande målsättningarna knyts ihop med de regionala målsättningarna. Planen görs för hela landskapet och behandlar



alla de delområden i samhället som har en betydande inverkan på region- och samhällsstrukturen samt områdesanvändningen.

Förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 läggs fram hösten 2024, och samtidigt ordnas ett internationellt hörande enligt Esbokonventionen. Målsättningen är att landskapsfullmäktige godkänner Österbottens landskapsplan 2050 i december 2024. Över landskapsfullmäktiges beslut kan anföras besvär hos förvaltningsdomstolen. Eventuella besvär samt bemötanden till dem behandlas i landskapsstyrelsen våren 2025.

I början av år 2025 beslutar landskapsstyrelsen när nästa landskapsplanprocess ska påbörjas och vilka teman som i första hand ska uppdateras. Aktuella teman är regionstrukturen inkl. trafiksystemet och grönområdesstrukturen, energilagring och överföring samt ekologisk kompensation.

Till grund för uppgörandet av Österbottens landskapsstrategi XXXX och Österbottens landskapsplan XXXX utreds våren 2025 vilka åtgärder som behövs för att uppnå en regionstruktur som skapar förutsättningar för en önskad utveckling i landskapet.

En nationell strategi och ett nationellt handlingsprogram för biologisk mångfald uppgörs som bäst i enlighet med den nya naturvårdslagen. NTM-centralen i Södra Österbotten har tillsammans med landskapsförbunden i Södra Österbotten och Österbotten påbörjat uppgörandet av en regional genomförandeplan av den nationella strategin. Arbetet utförs hösten 2024 till hösten 2026. Utgående från resultatet av den regionala genomförandeplanen kan den grönområdesstruktur som anvisas i landskapsplanen uppdateras samt områden lämpliga för ekologisk kompensation eventuellt anvisas.

För att främja dels förverkligandet av landskapsplanen och dels en hållbar samhällsstruktur har landskapsförbundet ett tätt samarbete med kommuner och övriga myndigheter i form av myndighetssamråd, arbetsmöten och utlåtanden gällande kommunala planer och regionala projekt. På förbundets webbplats finns det även karttjänster med bl.a. landskapsplanen, och målsättningen är att användandet av karttjänsterna ökar.

Havsplanering

Enligt det europeiska havsplaneringsdirektivet bör alla medlemsstater utarbeta havsplaner för sina havsområden. Syftet med havsplaneringen är att främja hållbar utveckling och tillväxt, hållbar användning av naturresurserna och en god miljöstatus i den marina miljön. Finlands havsplan 2030, som saknar rättsverkan, godkändes i slutet av år 2020. Havsplanen består av tre delar av vilka den nordligaste delen täcker norra Bottenhavet, Kvarken och Bottenviken. I början av år 2024 påbörjades uppdateringen av havsplanen, och målsättningen är att den nya havsplanen är klar 2027. Havsplanen utarbetas av landskapsförbunden längs kusten och miljöministeriet samt i ett brett samarbete med myndigheter och intresseorganisationer. Arbetet finansieras av Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden. I uppdateringsarbetet fokuseras främst på energiproduktion, försörjningsberedskap, klimattförändringens inverkan på den maritima verksamhetsmiljön och marina naturvärden.

Under år 2025 ligger fokus på att skapa en vision för hur Finlands havsområde bör användas. I visionen beaktas elva maritima sektorer och fyra övergripande teman. Dessa är den europeiska gröna given, klimatsmart havsplanering, maritim månganvändning samt försörjningsberedskap och säkerhet. Till grund för detta färdigställs två utredningar, en gällande maritim försörjningsberedskap och säkerhet samt en gällande regionala ekonomiska effekter av maritim verksamhet.

Österbottens förbund deltar i två internationella projekt som anknyter till havsplaneringen. Projektet Baltic Sea2Land bidrar med information om hur den ekologiska infrastrukturen ska beaktas i havsplaneringen och hur havsbaserad vindkraft och fisket kan samordnas. Projektet Oceanids bidrar med information om hur klimatförändringen påverkar hamnar och sjöfart samt vilken roll havsplanen i detta sammanhang har. Under hösten klarnar ifall det internationella projektet MariPark får finansiering. Inom ramen för projektet ska maritim månganvändning granskas.

Trafiksystemarbete

Trafiksystemarbetet föregår på nationell nivå, på storregionnivå i Västra Finland och på landskapsnivå i Österbotten.

Arbetet med att uppdatera de riksomfattande planerna pågår som bäst och torde bli klart i början av år 2025. I Trafik 12-planen anges nationella mål för utveckling av det riksomfattande trafiksystemet samt ett 12-årigt åtgärdsprogram på strategisk nivå och en finansieringsram. Trafikledsverkets investerings- och planeringsprogram omfattar i sin tur ett 8-årigt prioriterat åtgärdsprogram, som utgår från en tjänstemannauppfattning, samt de planer som ansetts vara nödvändiga att pådriva. Österbottens förbund medverkar aktivt i intressegruppsarbetet kring dessa åtgärdsprogram.

Den gemensamma trafikstrategin för sex landskap i Västra Finland blev klar år 2020 och ett kompletterande åtgärdsprogram år 2023. Dessa genomförs i ett nära samarbete och genom en gemensam uppföljningsgrupp. Tanken är att föra vidare budskap som är viktiga för Västra Finland till riksdagens beredning av och beslutsfattande om trafikinvesteringar.

Österbottens trafiksystemplan 2050 godkändes våren 2022. De viktigaste åtgärderna i Österbottens trafiksystemplan 2050 som har inverkan på områdesanvändningen beaktas i Österbottens landskapsplan 2050. År 2025 kommer trafiksystemarbetet att fokusera på de trafikåtgärder som förverkligar såväl trafiksystemplanen som landskapsplanen. Särskilt trafikprojekt som stöder industriella investeringar, den gröna omställningen och försörjningsberedskapen kommer att pådrivas.

När det gäller Kustbanan har Österbottens förbund haft inledande diskussioner om att påbörja en behovsutredning med landskapen vid kusten. Arbetet torde komma igång under 2025. En utredning om en fast förbindelse över Kvarken håller på att göras, och där är Österbottens förbund djupt involverat. År 2025 finns det också beredskap att gå med i några aktuella utredningar eller projekt i samarbete med andra landskap och intressenter. Innehållet i dessa klarnar i allmänhet först under verksamhetsåret.

De viktigaste åtgärderna 2025	Uppföljning
- Slutföra Österbottens landskapsplan 2050 (behandling av eventuella besvär) - Utarbeta en regional genomförandeplan av den nationella strategin för biologisk mångfald - Uppdatera Finlands havsplan 2030 - Förverkliga Österbottens trafiksystemplan 2050	- Åtgärder i samband med verkställigheten av Österbottens landskapsplan 2050, 5 000 € - Deltagande i uppgörandet av en regional genomförandeplan, 5 000 € - Deltagande i havsplaneringen 3 000 € och egenfinansieringsandelar för projekt (Baltic Sea2Land och MariPark) i

	anslutning till havsplaneringen totalt 1 700 € • Gemensamt trafiksystemarbete med Mellersta och Södra Österbotten samt NTM-centralen i Södra Österbotten, 10 000 € • Intressebevakning gällande trafik samt deltagande i trafikprojekt 10 000 € • Utredning om Kustbanan 15 000 €
--	--

2.5 ÅTGÄRDER INOM ENHETEN FÖR KULTUR

Kulturprogram Österbotten omfattar åren 2021–2025. Visionen för kulturverksamheten är att Österbotten ska vara en kulturell kraftkälla, vars särpräglade kulturliv står sig också i en internationell jämförelse samt att invånarna ska vara stolta över den kulturella mångfalden i landskapet, där det både syns och hörs att man gärna gör saker tillsammans. Verksamheten styrs av tre kärnvärderingar: öppenhet, mod och förtroende. Prioriteringarna är 1) tillgänglighet till kultur, 2) stöd för barn- och ungdomskultur och 3) stimulans av en kreativ atmosfär. Kulturprogrammet uppdateras under planeringsperioden.

Inom förbundets kulturenhet sköts uppgifterna två- och flerspråkigt i samarbete med olika aktörer i landskapet av en kulturchef, en koordinator, en konstpedagog och två kulturplanerare, vilka samtliga är fast anställda. Dessutom anställs tillfällig personal inom ramen för beviljade projektfinansieringar och vid behov.

Barnkulturnätverket Bark, som administreras av Österbottens förbund, fyller 15 år under verksamhetsperioden 2024–2025. Verksamheten styrs av den vision och strategi som landskapsstyrelsen har godkänt. Bark arbetar enligt undervisnings- och kulturministeriets (UKM) barnkulturpolitiska riktlinjer och för en jämlik tillgång till barnkultur i landskapet. För barnkulturnätverket Barks uppgifter ansvarar en koordinator, en kulturplanerare och en konstpedagog.

En kulturplanerare samordnar vid sidan av sina övriga uppgifter takprogrammet för kulturturism Culture Finlands regionala team i Österbotten.

Kulturchefen svarar bl.a. för samarbetsnätverket för de kulturansvariga i kommunerna i Österbotten samt ökar medvetenheten om tillgången till kulturella välfärdstjänster genom att upprätthålla Taikusydan regionala nätverk i Västra Finland (Österbotten, Södra Österbotten och Mellersta Österbotten) och dess kommunikationskanaler i samarbete med Södra Österbottens förbund. Nätverkssamarbete bedrivs också i Kommunförbundets nätverk för kulturdirektörer, nätverket för utvecklare av kommunernas kulturverksamhet, nätverken för de kulturansvariga vid landskapsförbunden samt med Finlands Hembygdsförbund.

Med undantag för Barnkulturnätverket i Österbotten Bark finns det i budgeten inget särskilt anslag för nätverkssamarbete inom kulturområdet.

Kulturnämnden vid Österbottens förbund handhar den finskspråkiga befolkningens kulturärenden i landskapet genom att bevilja bidrag och priser inom ramen för sitt anslag. Nämnden



diskuterar varje år aktuella frågor med kultursektionen vid samkommunen Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur.

Förbundet arbetar för tillgången till professionell danskonst och hobbydans i landskapet genom att understöda verksamheten vid Regionala danscentret i Österbotten.

De viktigaste åtgärderna 2025–2027	Uppföljning
• Utdelning av bidrag och utmärkelser • Medverkan i internationella projekt som partner • Projekt och understöd för förbättrad tillgänglighet till kultur • Arbeta för jämlik tillgänglighet till barnkultur och samarbete inom sektorn • Uppdatering av Kulturprogram Österbotten	• Antal beviljade bidrag och utmärkelser • Uppföljningsindikatorer i projektplaner • Antal projekt och understöd samt uppföljningsindikatorer i projekt • Uppföljningsindikatorer i Barks strategi och årliga verksamhetsplan • Uppdaterat programdokument

2.6 ÅTGÄRDER INOM SAMARBETSOMRÅDET FÖR INTRESSEBEVAKNING OCH KOMMUNIKATION

Österbottens förbund strävar efter att aktivt påverka även lagberedning till exempel genom utlåtanden och olika ställningstaganden men också genom informella möten och nätverk. I regeringsprogrammet finns formuleringar som fortsättningsvis är viktiga för Österbotten och kräver intressebevakning. I kapitlen Ett kunnigt Finland, Nyckeln till tillväxt och Ett Finland med ren energi talas det bland annat om att höja finansieringen av Finlands FoU-verksamhet till fyra procent av bruttonationalprodukten, locka stora investeringsprojekt till Finland och få dem etablerade här, främja västkustens konkurrenskraft och tillväxt, utveckla vätgasekonomin och förenkla miljötillståndprocessen. Dessa texter ger fortsättningsvis gott flankstöd till aktörer i Österbotten när det gäller att ta vara på de möjligheter som investeringsvågen inom omställningen till ren energi öppnar i landskapet. Det gäller att gå från plan till handling, och det kräver en långsiktig intressebevakning inom olika samhällssektorer. Nyckelfrågorna för investeringsmiljön i Österbotten, exempelvis vidareutveckling av trafik- och FUI-infrastrukturen, tillgången på kompetent arbetskraft och utnyttjande av internationella experter måste aktivt tas upp i den nationella diskussionen också år 2025.

Intressebevakning är framför allt samarbete. Samarbete samt arbetsfördelning mellan olika aktörer i landskapet, men också ett starkt och målmedvetet påverkansarbete nationellt och internationellt. Samarbete med andra landskap, till exempel inom Västra Finland, är oerhört viktigt när det handlar om bland annat transportinfrastruktur, FoU och EU-finansiering. I påverkansarbete i EU-frågor märks särskilt de kontakter och det expertstöd som Västra Finlands Europakontor – ett gemensamt kontor i Bryssel för landskapsförbunden i Mellersta Finland, Satakunta, Södra Österbotten och Österbotten – tillhandahåller. Inom EU fastslås i mångt och mycket under 2025 den lagstiftning som den styr den långsiktiga budgeten från 2028 och framåt. I det sammanhanget är intressebevakningen inför den kommande programperioden tillsammans med landskapen från Västra och Södra Finland viktig både på nationell och EU-nivå. Där är det viktigt att tilldelningen av strukturfondsmedel omfattar hela Finland men också att jordbrukspolitiken och CAP-programmet prioriterar områden där livskraftig primärproduktion finns. Att påverka till exempel EU:s nästa programperiod 2028–2034 inom regional- och strukturpolitik, forsknings- och innovationsfinansiering och TEN-T- politik är högaktuella frågor också under den närmaste



framtiden. Den redogörelse om lagstiftningen om regionutveckling och EU:s regional- och strukturpolitik som ska lämnas till riksdagen under vårsessionen 2025 är viktig ur både intressebevakningssynvinkel och med tanke på uppföljningen av regionutvecklingen och verkställigheten av lagstiftningen som helhet.

Ett landskapsförbund ansvarar i tur och ordning för samordningen av samarbetet mellan landskapen i Västra Finland (Södra Österbotten, Egentliga Tavastland, Mellersta Finland, Birkaland, Österbotten och Satakunta). Österbottens förbund är ordförande år 2025.

Österbottens förbund är nära knutet till såväl nationella som regionala samarbetsgrupper som är relevanta för landsbygds- och skärgårdsutveckling. En representant för förbundet sitter med i såväl skärgårdsdelegationens (SANK) som landsbygdspolitiska rådets (MANE) sekretariat. Uppdateringen av skärgårdslagen, som inleddes år 2024, fortsätter under år 2025, och Österbottens förbund håller noga koll på hur processen går framåt med tanke på intressebevakningen för skärgårdskommunerna i Österbotten. I den regionala gruppen för jordbrukets framtid för centrala myndigheter och aktörer i regionen regelbundet en diskussion om frågor som är viktiga med tanke på primärproduktionens framtid.

Österbottens förbund strävar efter en öppen, aktiv och samarbetsinriktad kommunikation. Förtroendevalda, medlemskommuner, övriga samarbetspartner och massmedierna får på två språk och i olika kanaler information om förbundets verksamhet.

Förbundet har i anslutning till sitt 30-årsjubileum år 2024 uppdaterat sin visuella profil. Arbetet med att implementera den nya profilen fortsätter under år 2025 genom förnyande av visuellt material.

Landskapets evenemangskalender, Det händer i Österbotten, upprätthålls genom ett regionalt samarbete. Under 2025 genomgår kalendern visuella och tekniska förbättringar tillsammans med samarbetsparterna.

Landskapsstyrelsen beslöt vid sitt möte 26.6.2023 (§ 59) att Österbottens förbund i budgeten för år 2025 reserverar ett anslag (14 000 euro) för den internationella fototävlingen Ostrobothnia Photo Trophy 2025.

De viktigaste åtgärderna	Uppföljning
• Bedriva intressebevakning särskilt om kohesionspolitik, regionutveckling, forskning, utveckling och innovationer samt trafik och transportfrågor. • Kommunicera om förbundets verksamhet till målgrupperna • Fortsätta implementera förbundets nya grafiska profil • Vidareutveckla evenemangskalendern med samarbetsparterna • Stöda arrangerandet av fototävlingen Ostrobothnia Photo Trophy 2025	• Verksamhet i anslutning till intressebevakning (möten och andra tillställningar o.d. insatser, 5 000 €) • Uppföljning av kommunikationsåtgärderna och antal mottagare • Uppdatering av fysiskt och digitalt kommunikationsmaterial • Uppföljning av kalenderns användning • Synlighet i huvudstäderna som tävlingen besöker (Paris, Bryssel, Helsingfors, Stockholm och Köpenhamn)



	• Synlighet på tävlingens webbsida och i övrigt material (tejpning på fordon, roll-ups, affischer) • Förbundet får fria rättigheter till de foton som deltagarna i tävlingen tar och video som produceras • Ett tvådagars kringevenemang arrangeras i Österbotten • Synlighet i reportage som produceras för nationella tv-bolag
--	--

2.7 ÅTGÄRDER INOM SAMARBETSOMRÅDET FÖR INTERREGIONALT OCH INTERNATIONELLT SAMARBETE

Den internationella verksamheten bedrivs inom 1) olika typer av kunskapsnätverk, 2) olika politiska nätverk och genom 3) en internationell projektverksamhet. Målsättningen med denna verksamhet är att stöda och utveckla den verksamhet som sker regionalt.

De olika europeiska kunskapsnätverken är avsedda att stöda EU-politikens genomförande i Europa. Den europeiska gröna given utgör en mycket ambitiös transformering av samhället men av erfarenheten kan vi lära oss att utmaningarna ligger i genomförandet. Förbundet deltar aktivt i kommissionens nya initiativ Preparatory Action (PA): Innovation for place based transformation (2024–2026). Initiativet syftar till att stärka 1) regionernas kapacitet att implementera en transformativ innovationspolitik och 2) påverka utformningen av EU:s regionalpolitik inför nästa programperiod (2027). I linje med den nya Innovationsagendan för EU förs under 2025 ett aktivt samarbete med olika aktörer i regionens ekosystem för att skala upp regionala innovationsinsatser genom initiativ och finansieringsmöjligheter så som exempelvis Hydrogen Valleys, Regional Innovation Valleys och Net-Zero Industry Valleys.

Det internationella politiska samarbetet sker inom ramen för Östersjöstrategin (The European Union Strategy for the Baltic Sea Region, EUBSR) men även inom ramen för Konferensen för perifera och maritima regioner i Europa (CPMR), Förbundet för europeiska gränsregioner (AEBR), Kvarkenrådet EGTS med flera. Dessa organisationer utgör en påverkningsskanal på den europeiska arenan. Påverkan sker på flera olika plan och en strävan är att få in flera politiker, som sitter på ett mandat, i samarbetet. Intimt länkade med detta är olika kunskapsnätverk såsom ERRIN, S3 Community of Practice, S3 Hydrogen Partnership, S3 BlueXChange partnership, NordRegio samt samarbetet med Magallanes i södra Chile. Målsättningen är att vara en aktiv partner i dessa och i olika typer av plattformar för utbyte av erfarenhet. Detta ger även viktiga insikter till den nationella debatten kring utvecklingen av regionalpolitiken. Det är viktigt att regionala synpunkter förs fram i debatten men även att informationen till kommunerna förmedlas kring den agenda som diskuteras på den europeiska nivån. Det här ger en framförhållning i arbetet regionalt.

En kunskapsutveckling sker även inom ramen för olika internationella projekt. Den gröna given utgör även en socioteknisk förändring och det är centralt att analysera den förändring som sker och överbygga de konflikter som dessa ger upphov till. Förbundet deltar i olika projekt inom ramen för dess kompetensområde. Kriterierna för europeisk finansiering skärps kontinuerligt. Österbottens förbund deltar inom ramen för dess resurser i olika projekt och använder sina kanaler för att kommunicera resultaten och på så sätt stöda regionens aktörer.



Förbundet har som målsättning att föra in landskapet inom konceptet Regional Innovation Valley (RIV) där målsättningen är att skapa ett partnerskap med likasinnade regioner med liknande utmaningar. Förbundet är med i det Interreg Europe-finansierade projektet HYPERION – Hydrogen Uptake in European Regions (2024–2028). Projektet ska stärka regionernas förutsättningar att bygga upp regionala ekosystem för en hållbar industriell omställning baserad på vätgaslösningar (H2), i synergi med regionernas S3-strategier. Samarbets- och forskningsprogrammet ESPON, European Observation Network on Territorial Development and Cohesion, har beviljat anslag för att göra en analys under 2025 som fokuserar på nyindustrialisering, grön omställning och utformning av nya globala värdekedjor i regionerna Österbotten, Västerbotten och Väster-norrland. Österbottens förbund kommer att delta aktivt i projektet för att stärka lärande och erfarenhetsutbyte i analysen. Resultaten ska bidra med kunskap som beslutsfattare i regionerna samt på bredare front Europa ska kunna använda i policyarbetet inom sammanhållningsfrågor och utformningen av den nya sammanhållningspolitiken.

De viktigaste åtgärderna	Uppföljning
• Påverkansarbete i interregionala och internationella nätverk • Aktivering av fler politiker inom samarbetet • Deltagande i nationella och internationella policyplattformar • Deltagande i och koordinering av internationella projekt	• Nätverk och analys: S3-plattform, 1 500 € • Hydrogen Europe, medlemsavgift, 3 000 € • EU Affairs Manager: 15 000 €

2.8 ÅTGÄRDER INOM SAMARBETSOMRÅDET FÖR KLIMAT OCH CIRKULÄR EKONOMI

Österbottens förbund arbetar aktivt för målen i Österbottens landskapsstrategi och Strategin för innovation och tillväxt i Österbotten 2022–2025 när det gäller att bygga ett hållbart energisystem, övergå till cirkulär ekonomi samt skapa klimatsmarta innovationer och affärsmodeller. Utöver projektfinansiering bidrar också bl.a. landskapsplanläggning, havsplanering och trafiksystemplanering samt förbundets utvecklingsprojekt till målet att Österbotten ska vara ett koldioxidneutralt samhälle år 2050.

Österbottens förbund stödjer kommunernas klimatarbete genom att arrangera bl.a. evenemang, kortkurser och sparring av projekt samt genom att sprida information om finansieringsmöjligheter för kommunalt klimatarbete. Också kampanjen om kommunala klimatgärningar upprepas med jämna mellanrum, och avsikten är att regelbundet lyfta fram klimatfrågor i förbundets kommunikationskanaler.

Förutom klimatförändringen är också förlusten av naturens biologiska mångfald en av mänsklighetens största utmaningar. För att stoppa förlusten av naturens biologiska mångfald kommer Österbottens förbund, Södra Österbottens förbund och Mellersta Österbottens förbund att uppgöra en regional genomförandeplan av den nationella strategin. Arbetet med att ta fram genomförandeplanen startar hösten 2024.



Förutom projektfinansiering söker Österbottens förbund aktivt möjligheter till samarbete i Finland och utomlands. Österbottens förbunds medverkan i den nationella processen för green deal-avtalet för cirkulär ekonomi bidrar i sin tur till övergången till en cirkulär ekonomi före år 2035. För att nå målet att vara koldioxidneutralt före år 2030 följer Österbottens förbund regelbundet hur produktionen och förbrukningen av energi förändras och tar hänsyn till det i sin verksamhet. Förbundet använder sig också av bl.a. slutsatserna i det klimatmedvetna utsläppsscenario som togs fram i projektet Effektiva klimatåtgärder i Österbottens kommuner. Österbottens förbund utarbetar Österbottens landskapsplan 2050, som tar hänsyn till den gröna omställningens mål om utsläppsfri energiproduktion. Det utredningsprojekt för investeringar som snabbar upp den gröna omställningen i Österbotten och som förbundet genomförde år 2023 bidrar till att öka kommunernas förmåga att vara öppna mot teknik och investeringar relaterade till den gröna omställningen. För att ha en god planeringsframförhållning kring små modulära kärnreaktorer följer vi med utvecklingen av SMR-tekniken och tillståndsförfarandena och tar initiativ till utredningar eller forsknings- och utvecklingsprojekt med nationella partner. Resultaten av projektet Viva Österbotten förs vidare i samarbete med kommunerna i Österbotten.

De viktigaste åtgärderna	Uppföljning
	• Det kommunala klimatnätverket (kortkurser/sparring av projekt), 8 000 € • Regional genomförandeplan av den nationella strategin och handlingsprogrammet för biologisk mångfald i samarbete med Södra Österbotten och Södra Österbottens närings-, trafik- och miljöcentral, 5 000 €

3 Förvaltning och budget

I förslaget till budget för 2025 har budgeterats verksamhetsintäkter 4 007 400 euro (2024: 4 147 000 euro) och verksamhetskostnader 4 298 300 euro (2024: 4 396 115 euro). Det budgeterade driftsbidraget är således -290 900 euro (2024: -249 115 euro).

Utmaningen är att på ett kontrollerat sätt minska förbundets underskott och att uppskatta verkningarna av projekt på förbundets ekonomi.

Medlemskommunernas betalningsandelar höjdes för år 2024. Tack vare det och en effektiv projektifiering torde det budgeterade underskottet minska redan år 2024 och även år 2025. Medlemskommunernas betalningsandelar föreslås höjas med 20 000 euro, vilket motsvarar ökningen av stödet år 2025 till den juridiska utbildningen. Löneförhöjningarna och den ökande allmänna prisnivån föranleder ett höjningstryck. Avsikten är att stegvis på sikt minska det "strukturella" underskottet. Åtgärder har gjorts så att underskottet med tiden inte blir för stort och anpassningsåtgärderna betydande. År 2025 täcks ungefär 340 000 euro av förbundets personalkostnader med extern finansiering. Det bör dock beaktas att för projekten krävs oftast egna finansieringsandelar.

Det ansamlade överskottet 31.12.2023 var 1 348 641,69 euro, och för år 2024 har budgeterats ett underskott på 249 465 euro. För år 2025 budgeteras ett underskott på 289 700 euro. Överskottet från åren innan gör det möjligt att budgetera ett underskott, och det kommer även att återstå ett överskott som kan användas åren 2026–2027.

Strävan är att balansera förbundets ekonomi bland annat genom att minska de lokaliteter som hyrs, dvs. förbundet avstår från tredje våningen från september 2024. Den befattning som blir ledig hösten 2024 besätts inte, projektifieringen fortsätter, IKT-tjänsterna konkurrensutsätts och resandet försöker förbundet hålla på en måttlig nivå.

Löneförhöjningarna enligt det allmänna tjänste- och arbetskollektivavtalet för kommunsektorn har beaktats i budgeteringen för 2025. Ökade kostnader förorsakas av ökningen av stödet med 20 000 euro till den tvåspråkiga juridiska utbildningen, vilket kommer att synas i kommunernas betalningsandelar. Vidare planeras en utläggning av löneräkningen och betalningen av arvoden.

Om det inte uppstår sådana förändringar i verksamhetsmiljön som inte kunnat förutses klarar sig förbundet tack vare det ansamlade överskottet åren 2024–2027. Förbundet måste dock arbeta planmässigt för att balansera ekonomin kontrollerat: för perioden 2025–2027 föreslås måttlig ökning av betalningsandelarna, och förbundet strävar fortsättningsvis efter att öka projektens andel. Den externa projektfinansieringens betydelse är en utmaning för förbundets ekonomi, eftersom tillgången är osäker och situationen kan till den delen variera mycket år från år.

Förtroendemannaförvaltning

Under mandattiden 2021–2025 finns det 146 förtroendeuppdrag vid Österbottens förbund: landskapsfullmäktige (38+38), personalsektionen (4+4), landskapsstyrelsen (13+13), kulturnämnden (13+13) och revisionsnämnden (5+5). Personalsektionen tillsattes 2023. De direkta personalutgifterna för förtroendemannaförvaltningen består av årsarvoden, mötesarvoden och ersättningar



för inkomstbortfall. I allmänhet håller landskapsstyrelsen elva, kulturnämnden sex och revisionsnämnden fyra möten per år. För förtroendemannaförvaltningens arvoden och ersättningar för inkomstbortfall har reserverats 97 000 euro och för reseersättningar 67 300 euro.

Personalen

I augusti 2024 har Österbottens förbund utöver landskapsdirektören 32 ordinarie fast anställda tjänsteinnehavare eller arbetstagare och sex anställda för viss tid. Av de fast anställda är för närvarande en arbetsledig och en familjeledig. Sex fast anställda avlönas för närvarande delvis med extern finansiering. Två visstidsanställda avlönas helt med utomstående finansiering.

Det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet är i kraft 2022–2025. Om de allmänna löneförhöjningarna 2025 överenskomms i början av året. För löner (exkl. bikostnader) har för år 2025 budgeterats 2 075 200 euro (2024: 1 972 710 euro).

Köp av tjänster

För köp av tjänster har budgeterats 1 032 550 euro år 2025 (2024: 1 191 380 euro). De största posterna är experttjänster 148 400 euro (2024: 122 200 euro), IKT- och teletjänster 277 900 euro (2024: 311 100 euro), resekostnader 89 600 euro (2024: 83 600 euro).

Material och förnödenheter

Här ingår bland annat kontorsförmödenheter, möbler, tidningar och facklitteratur, elektricitet och övrigt material.

Hyreskostnader

Här ingår hyran för förbundets kontorslokaliteter på Sandögatan 6 B, leasinghyror samt hyror för möteslokaler och simultantolkningsanläggningar. För hyror har budgeterats 270 300 euro (2024: 350 950 euro).

Från september 2024 omfattar lokaliteterna 814 m² (inklusive arkiv och förråd). I och med att arbetssätten har ändrat och därmed även behoven av lokaler är det möjligt att koncentrera förbundets verksamhet till första och andra våningen.

Övriga kostnader

För övriga kostnader har budgeterats 65 700 euro (2024: 56 000 euro). Merparten, dvs. 60 000 euro, har reserverats för medlemsavgifter.

Understöd

För den finskspråkiga kulturverksamheten föreslås reserveras 60 000 euro som tidigare och för projekt över landskapsgränserna reserveras 2 000 euro.

I understöden till externa aktörer föreslås 130 000 euro för den juridiska utbildningen i enlighet med landskapsstyrelsens beslut 16.5.2022 (2024: 110 000 euro). Vasa sommaruniversitet föreslås erhålla 60 000 euro, Regionalt danscenter i Österbotten 7 000 euro och Migrationsinstitutet 3 300 euro.



Resultaträkningen finns som bilaga.

Budgeten är bindande gentemot landskapsfullmäktige på årsbidragsnivå. Enligt förbundets förvaltningsstadga godkänner landskapsstyrelsen en dispositionsplan som grundar sig på budgeten. Förbundets redovisningsskyldiga tjänsteinnehavare är landskapsdirektören.

Landskapsfullmäktige ger landskapsstyrelsen fullmakt att vid behov överskrida de totala verksamhetskostnaderna under förutsättning att en eventuell överskridning täcks med extern projektfinansiering. De projekt som förbundet administrerar finansieras i huvudsak med andra medel än medlemskommunernas betalningsandelar. Projektens kostnader täcks till största delen med nationella stöd eller EU-stöd samt med finansieringsandelar av samarbetspartner. Att administrera projekt förutsätter dock att förbundet har en god betalningsberedskap, vilket är en utmaning.



**Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto**

Sandögatan 6 B - Hietasaarenkatu 6 B
PB - PL 174, 65101 Vasa - Vaasa
Tfn - Puh. 06 320 6500

www.obotnia.fi
info@obotnia.fi